

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 20 (2297) 2003 m. spalio mėn. 1 d.

Eina 46-tus metus

Melbourne

...ir svarstė juos savo širdyje

Apie rožinio maldą

Iš pačių ankstyviausių vaikystės prisiminimų prieš akis vis iškyla toks vaizdas: pro vos pravertų durų plyšelį matau vidury virtuvės ant taburetės sėdinčią savo močiutę ant skreito padėtomis rankomis ir vis krutinančią lūpas; vaikams į virtuvę šiukštu nelįsti ir netriukšmauti!, nes močiutė kalba rožančių.

Kalbūninkai sako, kad netinka sakyti *rožančius*, lietuviškiau yra *rožinis, rožinys*, nes lotyniškasis *rosarium* reiškia rožių darželį - rožyną. Nuo pat šios maldos atsiradimo kalbėti rožinį reikė tarytum vaikščioti po žydintį maldos sodnelį ir kartu su švenčiausiaja Mergele Marija žvelgti į Viešpaties Veidą. Daug vėliau tas gražus maldos pasivaikščiėjimas pradėtas vadinti slėpiningu kontempliacijos vardu. Nežinau, mano močiutė kontempliuodavo ar paprasčiausiai mintyse vaikštinėdavo po tą rožyną, tačiau jos veidas po šiais dienai tebeskleidžia kažkokią nekasdienišką šviesą ir šilumą.

Didžiojo 2000-ųjų metų jubiliejaus pabaigos proga vyriausiasis ganytojas kvietė mus su dėkingumu atsiminti praeitį, uoliai išgyventi dabartį ir pasitikinti atsiverti ateičiai, nes *Jėzus Kristus yra tas pats vakar ir šiandien, tas pats ir per amžius* (Žyd 13, 8). Ragino iš naujo atrasti Bažnyčią kaip slėpinį, kaip tautą, sujungtą Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vienybe, atrasti *šventumą* kaip priklausymą Dievui, atnaujinti poreikį maldai - atviram pokalbiui su Kristumi.

Prieš metus laiko visą katalikiškąjį pasaulį sujudino žinia, jog Popiežius Jonas Paulius II "patobulino" rožančių. Nepailstantis keliautojas atvyko ir į Rožyną, ir tarytum nušluostė laiko dulkes nuo kai kurių žiedų ir lapelių. Taip 2002-ųjų spalio 16-ąją atsirado *Mergelės Marijos Rožynas* - Apaštališkasis laiškas, kuriuo Popiežius paskelbė Rožinio metus, tokiu būdu paragindamas atsigręžti į šią paprastą ir visiems prieinamą, bet galingą maldą.

Žinoma, kad rožinis yra savotiška Evangelijos santrauka, kurią "skaitydami" kartu su Marija labiau įsižiūrime į Viešpaties veidą, atpažįstame Jame ne tik Dievą, ne tik Mokytoją, bet ir artimą bičiulį. Kalbėdami rožinį *prisimename* tuos Dievo darbus, kuriuos Jis padarė dėl mūsų; apmąstydami rožinio paslaptis *atpažįstame*, ką Jėzus jau nuveikė mūsų gyvenimuose, kur ir

kun. Algirdas ŠIMKUS

kaip kreipia mūsų žingsnius, kad per mus galėtų ir toliau veikti pasaulyje. Gražiai ir tikslai pastebėjo didelis rožinio maldos skleidėjas palaimintasis Baltramiejus Longas: "Kaip du bičiuliai, dažnai būdami kartu, ilgainiui supanašėja ir gyvenimo būdu, taip ir mes, nuoširdžiai kalbėdamiesi su Jėzumi ir Mergele, apmąstydami rožinio slėpinius ir per komunią kartu ugdydami bendrą gyvenimą, galime, kiek leidžia mūsų mažumas, tapti panašūs į juos ir iš jų kilnių pavyzdžių mokytis nuolankaus, neturtingo, paslėpto, kantraus ir tobulo gyvenimo".

Popiežius teigia, jog norint visiškai pagrįstai sakyti, kad rožinis yra "Evangelijos santrauka", neužtenka prisiminti Kristaus įsikūnijimą bei paslėptąjį gyvenimą (*džiaugsmingosios paslaptys*), sustoti ties kančios skausmais (*skausmingosios paslaptys*), o paskui mąstyti apie prisikėlimo triumfą (*garbingosios paslaptys*). Maldos žvilgsnį reikia nukreipti ir į keletą itin svarbių viešojo gyvenimo momentų (*šviesos paslaptys*). Per krikštą Jordane Jėzus paskelbiamas

mylimuoju Tėvo Sūnumi, o Dvasia nusileidžia ant jo, įgaliodama būsimajai misijai. Kanos vestuvėse Jėzus vandenį perkeisdamas į vyną ir tuo tarytum parodydamas gyvenimo džiaugsmo, pilnatvės, apstybės saiką, skelbia Dievo, arba Dangaus Karalystės atėjimą. Tą Jėzus skelbia ir žodžiais, ragindamas atsiversti ir patikėti gerąja naujiena, ir veiksmis, atleisdamas nuodėmes tiems, kurie prie jo prisiartina su nuolankiu tikėjimu. Šviesos slėpiny tikra šio žodžio prasme yra Jėzaus Atsimainymas - dieviškosios garbės suspindėjimas Kristaus veide. Pagaliau įsteigimas Eucharistijos, kurioje Jėzus Kristus tampa penu duonos ir vyno pavidalu, tuo iki galo parodydamas savo meilę žmonėms. Taigi, būtent viešojo gyvenimo metais Kristus atsiskleidžia kaip šviesos slėpiny: "Aš - pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą" (Jn 8, 12).

Rožinis yra kartu ir Jėzaus Kristaus gyvenimo slėpinių apmąstymas, ir maldavimas, kuriuo šaukiamės Dievo Motinos pagalbos ir užtarimo. Meldžiame, kad Marija stotų

ATEIK!

*Ateik, šventoji Dvasia, Viešpatie -
Aruodai mūsų svirno išuštėjo.
Žiūrėki:
Kiek kely paliegsių,
Kiek elgetų ant vieškelių dulketų!*

*Jie nuoskaudą per žemę nešasi -
Ir nuskriausti,
Ir patys nusiskriaudę,
Nualinę savo, nualinę,
Po kojom tvirto pagrindo
nejaucia.*

*Melu tiesa ir džiaugsmas perpinti,
O laimė - sūria avara dayta.
Išgelbėk, Viešpatie, išgelbėki!
Nejaugi ši diena be ryto?..*

*Ateik, šventoji Dvasia! -
Meldžiame,
Į žemę iš dangaus ateiki!
Išgelbėk mus - pasaulio elgetas,
Nuolat su laime apsilenkiančius!*

Jonas Stašaitis

prieš malonėmis ją pripildžiusį Tėvą ir jos pagimdytą Sūnų, ir melstųsi kartu su mumis ir už mus. Nes ji pirmoji pastebėjo žmogaus vargą: *Jie nebeturi vyno*. Marija visų laikų žmonėms tarė: *Darykite, ką tik jis jums lieps*. Todėl nenuostabu, kad didysis poetas Dantė, sekdamas šv. Bernardu, giedojo: "Valdove, tu tokia didi ir kilni, / kad tas, kuris trokšta malonės, bet nebėga pas tave, / nori, kad jo troškimas skristų be sparnų."

Apaštališkąjį laišką apie Mergelės Marijos Rožyną Popiežius baigia tokiu paraginiu ir malda: "Atsigręžiu į jus, visų luomų broliai ir seserys, į jus, krikščioniškosios šeimos, į jus, ligoti ir pagyvenę žmonės, į jus, jaunuoliai: su pasitikėjimu vėl imkite į rankas rožinio vėrinį, iš naujo atsivėrdami šv. Rašto šviesai.

Dvasiškai lenkdamasis priešais jos paveikslą puikioje šventovėje, kurią jai pastatydino pal. Baltramiejus Longas, rožinio apaštalas, mieliai pasisaviniu jaudinančius žodžius, kuriais jis užbaigia garsųjį *Prašymą šventojo Rožinio Karalienei*: "O rožini, palaimintas Marijos, švelnioji grandine, jungianti mus su Dievu, meilės ryšy, vienijantis mus su angelais, išminties bokšte, atsilaukiantis prieš pragaro antpuolius, saugusis uoste jūros katastrofoje, daugiau tavęs nebeapmesime. Tu būsi mūsų paguoda merdėjimo valandą. Tau skiriamas paskutinis gėstančio gyvenimo bučiny. Ir paskutinis garsas mūsų lūpose bus tavo malonus vardas, o Rožinio Karaliene, o brangiausioji mūsų Motina, o Nusidėjėlių Gynėja, o Aukščiausioji Nuliūdusiųjų Paguoda! Būk palaiminta visur, šiandien ir visada, žemėje ir danguje".

Vilniaus Aušros Vartų Marija

Mieli tikėjimo namiškiai,

Pirmiausia iš visos širdies sakau AČIŪ už šiltą ir svetingą priėmimą, už vaišingumą ir šaunius palinkėjimus mano naujam gyvenimui.

Didelį įspūdį daro jūsų veiklumas lietuviškame gyvenime, gražus būrys kūrybingo jaunimo, skaitlingas susirinkimas sekmadieniais bažnyčioje, o ypač – beveik visų dalyvavimas šventojoje komunijoje.

Tačiau nesmagu pagalvoju, kad galbūt ligos, garbingo amžiaus naštos varginami ar toliau gyvenantys kai kurie mūsų broliai ir seserys negali kartu su visais dalyvauti Mišiose ir priimti Eukaristijoje esančio Jėzaus. Per tą kitąsyk nelemtą kuklumą tiktai paskutiniąją valandą šaukiamesi kunigo, galinčio ir nebesuspėti.

Todėl drįstu priminti ir paraginti: nesikuklinkite prašyti atnešti šv. komuniją į namus, kitų sakramentų ar šiaip aplankyti, paprasčiausiai pabūti kartu ir pasišnekučiuoti. Tam ir esu čia – kad gyvenčiau kartu su jumis ir kuo tik galėdamas patarnaučiau.

Su pagarba – jūsų kunigas Algirdas Šimkus
mob.t. 0401 558 991

E-mail: sodnelis@yahoo.com.au

KRAŽIŲ 750 METŲ JUBILIEJUS

KRIKŠČIONYBĖS KELIAS Į ŽEMAITIJĄ

Kun. Alionidas P. BUDRIUS

Kražių parapijos klebonas

Kražių paveldo atstatymo rėmimo fondo valdybos pirmininko pavaduotojas

Turbūt reta Lietuvos vietovė turi tokią turtingą ir dramatišką istoriją kaip Kražiai

(Tęsinys iš praeito nr.)

KRAŽIŲ PARAPIJA

Ši trečioji Kražių parapijos bažnyčia buvo labai gausiai išpuošta, turėjo daug bažnytinio turto: kryžių, vėliavų, baldakimų, liturginių rūbų ir kt. 1710 metų maras sunaikino Kražių apylinkių gyventojus. Ši trečioji bažnyčia ištarnavo Kražiams 71 metus, o švedų – rusų karo metais taip pat sudegė. 1745 m. Kražių klebonas kanauninkas Tomas Uvainis pastatė naują – ketvirtąją bažnyčią. Jis buvo uolus, Kražių parapijai samdė septynis kunigus. Vos 62 metus ištarnavo kanauninko Tomo Uvainio statytoji bažnyčia. XIXa. pradžia Kražiams buvo labai sunki. 1807 m. didelis gaisras sunaikino beveik visus Kražius. Po trijų metų veiklus kelbonas Ciprijonas Odinas pastatė naują – penktąją Kražių parapijos bažnyčią, nuliedino varpus. Jis pasimirė 1811 m. XIX a. viduryje Kražiai garsėjo gera manufaktūra: verpykla, audykla ir kt. Tuo metu miestelyje buvo 60 parduotuvių. 1841 m. parapijai priklausė apie 5000 tikinčiųjų. Žydai, kurie daugiausia vertėsi amatais, prekyba, turėjo net du maldos namus. Miestelyje buvo paštas, mokykla, antstolio ir uriadniko būstinė.

1845 m. Kražiai vėl degė, tebuvo 502 gyventojai. 1865 m. Kražiai jau turėjo 1450, o 1897 m. – 1741 gyventoją. Parapijiečių buvo 7499.

Penktoji bažnyčia, išstovėjusi 150 metų paseno, pradėjo pūti, tai parapijiečiai į šventorių suvežė daug akmenų ir jau ruošėsi statyti naują. Nujos bažnyčios statybos projektas buvo parengtas 1904 m. Valdžia

Senieji Kražiai

naujos bažnyčios statyti neleido, tik 1908 m. liepos 29 d. sugrąžino senąją seselių benediktinių šventovę. 1909 m. Kražių klebonu buvo paskirtas kun. Jonas Talmantas. Klebonas Jonas Talmantas atnaujino buvusią benediktinių bažnyčią ir ji tapo parapije. 1910 m. rugpjūčio 21 d. ji buvo iškilmingai konsekruota. Senojoje medinėje bažnyčioje taip pat laikytos pamaldos. 1919 m. ji buvo atiduota mokiniams, "Žiburio" gimnazijai, bet tik prasidėjus Antrajam Pasuliniam karui, 1941 m. birželio 23 d. sudegė.

Nuo tada Kražiuose likusi vienintelė Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčia iki šiol veikia kaip parapijinė. Nuo 1416 iki 1941 m. ant Vytauto Didžiojo parinkto kalnelio Kražiuose 525 metus prastovėjo penkios bažnyčios, viena už kita turtingesnės ir gražesnės, išpuoštos meniškais paveikslais ir statulomis, tarnavusios Dievo garbei, žmonių sielų naudai ir Kražių šlovei.

Po Antrojo Pasaulinio karo, sudegus paskutinei medinei parapijos bažnyčiai, šis brangus kalnelis pavirto apleista šiukšlių vieta, panašiai kaip ir iki šių metų buvo šiukšlynu paversta Kolegijos aplinka. Ganosi karvės ir ožkos, teršia šią šventovės vietą, kuri ilgus amžius buvo sakrali ir neliečiama. Deja gaila, bet kodėl likimas toks rūstus, kodėl nešlovė tokiai vietai, kuri Kražiams ir visai Žemaitijai turėtų būti šventa vieta. Juk negerbdami savo praeities, užsitraukiame tik gėdą sau ir būsimoms kartoms, ir meluojame patys sau, kai giedame, jog iš praeities semiamės stiprybės...

ŽYMESNIEJI DVASININKAI KRAŽIUOSE

LDK Vytauto, vėliau Kęsgailų, Radvilų, Chodkevičių donacijų dėka, tapusi karaliaus patronato, Kražių parapija buvo viena turtingiausių visoje Žemaitijoje, turėjusi apie 180 valakų žemės ir dideles pajamas. Todėl Kražių klebonais buvo skiriami labiausiai įtakingi vyrai, nuspelnę kraštui žmonės, kurių daugelis tapdavo Žemaičių ar Vilniaus vyskupais. Jų galima būtų suminėti labai daug, bet prisiminkime bent keletą žymesnių, nes turima medžiaga sudarytų didelės apimties darbą.

1533-1547 m. buvęs turtingos Kražių parapijos klebonu Valerijonas Protasevičius tapo Vilniaus vyskupu ir energingos savo

SPALIS

Šventės, sukaktys, įvykiai

- 2 -Šv. Angelai sargai.
-Prieš 590 metų Horodlės aktais tarp Lietuvos ir Lenkijos buvo patvirtintas (1413) savarankiškos Lietuvos valstybės egzistavimas.
- 3 -Sukanka 545 metai, kai gimė (1458) Kazimieras, šventasis, dangiškasis Lietuvos globėjas.
- 4 -Šv. Pranciškus Asyžietis.
-Sukanka 110 metų, kai gimė (1893) Stasys Girėnas, lakūnas, nacionalinis didvyris. Žuvo 1933 07 17.
- 6 -Prieš 15 metų trispalvė vėliava ir himnas – V. Kudirkos "Tautinės giesmė" – įteisinti (1988) kaip valstybės simboliai.
- 7 -Šv. Morkus. Švč. Mergelė Marija Rožančinė.
- 10 -Sukanka 85 metai, kai gimė (1918) Pranas Gavėnas, vienuolis selezietis, kultūros veikėjas, esperantininkas.
- 13 -Sukanka 130 metų, kai gimė (1873) Mikas Petrauskas, kompozitorius, dainininkas, dirigentas.
- 16 -Sukanka 25 metai, kai popiežiumi išrinktas (1978) Jonas Paulius II (Karolis Voityla).
- 25 -Sukanka 75 metai, kai gimė (1928) Juozas Tunaitis, vyskupas.
- 27 -1430 metais mirė Vytautas, Didysis Lietuvos kunigaikštis. Gimė apie 1350 m.
- 28 -Šv. apaštalai Simonas ir Judas (Tadas).
-Sukanka 210 metų, kai gimė (1793) Simonas Daukantas, istorikas, rašytojas, gamtos ir žemės ūkio mokslo populiarintojas.
- 31 -1283 m. kryžiuočiai galutinai įveikė jotvingių (sūduvių) pasipriešinimą.
-1478 m. Maskvos didysis kunigaikštis pradėjo reikalauti, kad Lietuva atiduotų Polocką, Vitebską, Smolenską ir kitas rusų žemes.
-1588 m. priimtas Trečiasis Lietuvos Statutas.
-1683 –1699 vėl įvyko Lenkijos ir Lietuvos valstybės karas su Turkija.

veiklos dėka pasikvietė į Lietuvą jėzuitus, kurie 1570 m. Vilniuje atidarė kolegiją, 1579 m. tapusią Vilniaus akademija.

Nuo 1549 m. Kražiuose klebonavo ispanas prof. Petras Rozyzius Mavreus Alcanniensis, civilinės ir bažnytinės teisių daktaras, Medininkų kapitulės prelatas, prisidėjęs prie Lietuvos Statuto antrosios redakcijos parengimo.

1557 m. Kražius įsigyja Vilniaus vaivada kunigaikštis Mikalojus Kristupas Radvila – Našlaitėlis ir 1565 m. pastato mūrinę rezidencinę pilį – rūmus.

1580 m. turtingą Kražių altariją gavo valdyti pirmasis žinomas LDK rašytojas, vienas lietuvių raštijos pradininkų Mikalojus Dauka, 1595 m. išspausdinęs iš lenkų kalbos išverstą Canizjauz Katekizmą, o 1599 m. Vilniuje išleidęs ypatingą reikšmę lietuvių kalbos istorijai turintį Wujeko postilės (pamokslų rinkinį) "Rosina".

(Bus daugiau)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorė Marija Geštaitienė.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$90 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taisy savo nuožiūra.

ERELIS PAKULOSE

Dr. Jonas KUNCA, M.D.

Kad negudrios vištos besikapstydamos pakulose patenka į bėdą, buvau rašęs "T.A." prieš pradėdant australam laisvinti East Timorą, kur dabar yra komunistinė valdžia susibičiuliavus su Kinija. Ko gero ten ateis kiniečiai padėti idėjų broliam. O Australijos išlaisvinimo iniciatoriai jaučiasi tikrai patys save apgavę. Negeriau išėjo ir su karingo mūsų min. pirmininko puolimu prisidėti prie Irako invazijos. Pasirodė, kad pretekstai tam karui buvo išpūsti. Jau ir pats prez. Bush viešai prisipažino, kad buvo padaręs klaidą. Sako, Sadam Husein nieko dėtas su terorizmu antpuoliais Niujorke ir Vašingtone. O tu masinio naikinimo ginklų irgi nerasta. Dabar ne vien višta kapstosi pakulose. Į jas įšivėlė ir pats amerikonių erelis.

Neapdairiam prez. Bush Kabalos išminčiai įpiršo ne tik Irako karą, bet ir pasaulio užvaldymo planą. Taip erelis ir puolė tą šalį. Sugriovė vandens ir elektros tiekimo įmones. Savo sofistikuotom raketom nužudė bene 6000 nekaltų irakiečių, paliko gyventojus be maisto, vandens, šviesos ir minimalios tvarkos. Vagim ir plėšikam atsirado puikiausia proga ištuštinti krautuves, įmones ir apiplėšti žmones. Nors Sadam Husein diktatūros daug kas nemėgo, dar daugiau gyventojai užsiritino dėl tokio jų išlaisvinimo. Ėmė protestuoti, reikalauti, kad amerikiečiai su anglais atstauktų iš jų žemės ir paliktų juos patiem

tvarkytis. Net nusiųsto patikimo okupuotos šalies valdytojo, Bremer, gudriai suorganizuota irakiečių taryba dabar nusisuko nuo jo ir reikalauja okupantų pasitraukimo. Padėtis pasidarė dar pavojingesnė, kai irakiečiai ėmė mėtyti bombas į pravažiuojančius amerikiečių šarvuotus ir sunkvežimius. Kasdien žūva mažiausiai po 1 JAV karį. Kartais terorizmo aktai nusineša žymiai daugiau aukų. Vašingtonas delsia pranešti tokias naujienas. Būk tai negali nustatyti žuvusių skaičiaus. Gali, bet bijo pranešti amerikiečių tautai, kuriai prižadėjo greitą pergalę, demokratinio modelio sukūrimą Irake, ir pasipelnymą atstatant jų pačių sugriautą Iraką ir eksploatuojant jo naftą. Viskas išėjo atvirksčiai. Net ir su nafta nėra biznio, nes irakiečiai nuolat sprogdina jos vamzdžius. Okupacija yra nuostolinga avantiūra, kainuojant apie 1-2 milijardus per savaitę. O JAV šių metų biudžete yra milžiniška virš 700 bilijonų dolerių skylė. Nei aliantų kariuomenė išgali sutvarkyti užimtą kraštą, nei Amerika gali išleisti naudos neatnešančias tokias sumas. Be to, kariai ir jų šeimos nori grįžimo namo ir pradeda to reikauti.

Vašingtonas, pasirodo gana naivus politikoje. Dabar šaukiasi pagelbos. JTO ir, aišku, Europa turėtų jiems padėti išsinarplioti iš

irakiškų pakulų. Tik šie europiečiai negalvoja siųsti į Iraką savo kariuomenę, kad padėti Amerikai įgyvendinti neįgyvendinamą pasaulio užviešpatavimo planą. *Nežada jie prisidėti prie to nelegalaus ir nemoralaus karo išlaidų padengimo.* Berlyne susitikę kancleris Schroeder su prez. Chirak nutarė, kad jie padėtų tik tuo atveju, jei Irako problemos sprendimas būtų atiduotas spręsti JTO, o ne Vašingtonui, kaip jis reikalauja. Skęstantis griebiasi ir už šiaudo. Amerikos politikos išminčiai įžiūrėjo tą šiaudą Rusijos Federacijai. Gal ji bus naivesnė. Taip niekur neskelbė nudūlio į Rusiją du politikos veteranai: prez Bush tėvelis ir H. Kissinger-JAV Michiavel. Apsilankymo tikslas: neva aplankyti buvusį prezidentą Gorbachov. Susitikime betgi matėsi Rusijos už.r.ministras Ivanov besinekučiuojas su Kissinger. Kitą dieną Rusijoje jau buvo paskelbta, kad prez. Putin yra pakviestas rugsėjo 26-27 d.d. pasisvečiuoti Camp David, kur kadaise Egipto-Izraelio prezidentai, tarpininkaujant prez. Carter, pasirašė taikos sutartį. Taigi, Camp David yra svarbių pasitarimų vieta. Ko prašys prez. Bush, yra aišku: karių ir nebalsavimo Saugumo Taryboje už Irako klausimo pavedimą JTO. Sunkiau spėti, ko pareikalaus prez. Putin už tokią paslaugą. Gal dalį

Irako naftos, o gal sustabdymo NATO plėtros į Rytus. Čia tas pusiau slaptas susitikimas domina ir mus. Juk mes jau patyrėme dviejų didžiųjų valstybių slaptų susitikimų pasėkas.

Prieš minėtą prezidentų susitikimą JAV dar labiau save sukompromitavo vetuodamos rezoliuciją įspėjančią Izraelį neišstremti ar nežudyti išrinkto Palestino prezidento Arafat. Mat, Izraelio kabinetas paskelbė, jog Izraelis taip padarys. Toks JAV veto dar kartą parodė, kad JAV veda šališką ir nemoralią politiką Vid. Rytuose.

Sunku nuspėti, kaip užsibaigs Amerikos erelio kapstynės pakulose. Vienok, jau yra aišku, kad jis iš jų išsipainios praradęs gerą dalį savo plunksnų. Proizraeliška JAV politika yra meškos patarnavimas jam, nes skatina Šaroną vykdyti palestiniečių žudynes, namų griovimą ir svetimų žemių nusavinimą, kad ten statyti naujas žydų kolonijas. Pasaulis tai mato ir smerkia. Tai gera dirva antisemitizmui, kuris gali pasireikšti net pačioje Amerikoje, kur žmonės pradeda statyti sau klausimus: 1) Kas įsikišo į kišenę dalį ar visas jų sutaupas investuotas į akcijas? 2) Kas įstūmė Ameriką į nelemtą Irako karą? 3) Kodėl pasaulyje yra tokia neapykanta amerikiečiams? 4) Dėl ko įvyko atentatai Niujorke ir Vašingtone? Tai pavojingi klausimai, o dar pavojingesni atsakymai į juos.

LPKTS IX suvažiavimas

(sutrumpinta)

LPKTS IX suvažiavimas įvyko liepos 12 d. Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto salėje.

- Greit švėšime Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos gyvavimo 15-ąsias metines, sakė LPKTS pirmininkas Povilas Jakučionis.

Pirmininkas pasveikino suvažiavimo delegatus ir svečius. Nuščiūva salė, kai įnešamos valstybės bei LPKTS skyrių vėliavos, giedama Tautiška giesmė, pagerbiamas mirusių ir nukankintų Laisvės kovotojų atminimas. Nunešamos gelės prie Laisvės paminklo ir Nežinomojo kareivio kapo, Laisvės kančių memorialo Petrašiūnų kapinėse.

Suvažiavimo pradžioje į gyvuosius ir mirusius buvusius politinius kalinius, tremtinius, partizanus malda kreipėsi pirmasis nepriklausomos Lietuvos karo kapelionas, ats. mjr., kunigas Alfonsas Bulota:

- Prieš daugelį metų sovietinis okupantas atėmė iš jūsų ir mūsų, likusių okupuotoje Lietuvoje laisvę, sąžinę, tiesą. Bet Dievo valios laisvė buvo stipresnė už jūsų laisvę, nes šiandien esate čia, esate gyvi... Visai Lietuvai ir tūkstančiams žmonių pasaulyje liudykite tiesą, padėkite silpniesiems susigaudyti, kas yra draugas, o kas – Judas, nes visa tai patyrėte rafinuočiausioje nužmoginimo sistemoje.

Į suvažiavimą išrinkta 611 delegatų iš 59 skyrių, dalyvavo 534 delegatai iš 58 skyrių. Kvorumą sudaro du trečdaliai delegatų (arba 408 mandatai). Taigi kvorumas buvo, suvažiavimo nutarimai teisėti.

Pasveikinti garbūs Sąjungos nariai: Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-ųjų metinių proga apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino

Komandoro kryžiumi buvęs Tauro apyg. Štabo skyriaus viršininkas, LPKTS valdybos pirmininkas, dimisijos kpt. Antanas Lukša, ir kt.

Pirmieji kalbėjo suvažiavimo svečiai. TS pirmininkas A. Kubilius. Dešiniųjų sąjungos pirmininkas V. Žiemelis šmaikštavo perfrazuodamas gerai žinomą posakį: "Nusipelnėme gyventi geriau."

- Jūs nutiesėte kelią į nepriklausomybę ir padarėte viską, kad šiandien gyventumė neblogai. Perfrazuojant dabartinės valdančiosios partijos lyderių žodžius, tai jūs nusipelnėte gyventi geriau, o ne jie. Jei dešinioji pusė nesusijungs, kairieji tuo tik džiaugsis. O politika, žinia – kompromisų menas. Manau, kad esame tam subrendę.

LLK sąjungos valdybos pirmininkas J.Burokas kalbėdamas apie jungimosi su dešiniaisiais būtinybę sakė, jog dabar nėra kitos partijos Lietuvoje, su kuria būtų politiniai kaliniai ir tremtiniai galėtų vienyti, ir patikino, jog ši sąjunga ateityje bus tvirta ir eis dvasingumo ir idealizmo keliu.

Jis priminė, jog atšventus Karaliaus Mindaugo ir kitų garbių Lietuvai žmonių sukaktis sostinėje ir kituose Lietuvos miestuose iškilio paminklai, tačiau didingo paminklo žuvusiems Lietuvos partizanams nėra. Būtų tikslinga jį pastatyti sostinėje, Lukiškių aikštelėje.

Ekranuose pasirodė filmas "Vienui vieni".

- Ši juosta atspindi mūsų tautos kančią, Lietuvos tragizmo kelią. Tik šis tragizmas darė įtaką, kad 1990-aisiais Lietuva pirmoji iš Baltijos valstybių paskelbė nepriklausomybę, - sakė K. Starkevičius.

Kauno miesto vicemeras K.

į kaulus duosim, duosim!

(Replika „muzikine“ tema)

Edmundas SIMANAITIS

Šis entuziastingas uždegantis grupės ŠAS raginimas skambėjo per Lietuvos televiziją lyg „himnas“, skirtas mūsų sportininkams, siekusiems aukso. Tai jiems pavyko, bet ar be šito raginimo „duoti į kaulus“ mūsų šaunieji krepšininkai nebūtų tapę čempionais? „Himnas“ atitinka tam tikros visuomenės dalies laikmečio dvasią ir, atrodo, kai kam žadina ne tik sportines aistras.

Štai britas atvykęs į savo žmonos tėviškę Biržų rajone, nuo mūsų „berniukų“ gavo į kaulus kaip reikiant. Ligoninėje atsigaviliojęs spruko iš „svetingo“ krašto negaišiuodamas. „Kvadratiniai“ vyrukai pasigavo vokių, pririšo prie medžio kamieno ir beisbolo lazda „į kaulus, į kaulus“... Turistas prarado automobilį, markes,

dolerius, striukę ir nemažai sveikatos. Nepilnametis vaikigalis „dirbo“ nerizikuodamas gauti gražos – kelioms senutėms „davė į kaulus“ taip, kad jos čia pat išleisdavo dvasią. Laimikis nuo keliolikos iki kelių šimtų litų. Kaimo bernai „į kaulus, į kaulus“ savo kaimynui, dviračiu vežiojusi grašius pensininkams... Dviratininko mažamečiai vaikučiai paliko našlaičiai, užtat „nugalėtojai“ pelnė per tūkstantį... Pakaks... ir neverta teirautis, ar visi „davusieji į kaulus“ mėgavosi minėtuoju „himnu“?

Televizija ir didžiatarazinė žiniasklaida sparčiai pratina visuomenę prie „davimo į kaulus“, tarytum tai būtų privalomojo švietimo programos kursas. Ar toji daina nemeta šešelio ant aukšą laimėjusių sportininkų, nieko bendra neturėjusių su plėšimu, banditizmu, žudymu, žaginimu, apgaule?

- Ar seniai buvote užpultas?

Kuzminskas prisiminė, jog Šiomet Lietuva paminėjo 1948-ųjų gegužės 22 d. trėmimo metines:

- Turime būti atsakingi dėl Lietuvos ateities. Šiandien jūs padarėte atsakingą žingsnį, o sprendimas, kad dešinosioms jėgoms reikia jungtis – teisingas, nes

išblaškyti žmonės nieko gera nenuveiks.

Lietuvos Sąjūdžio pirmininkas R. Kupčinskas džiaugėsi, kad ir Sąjūdis šiomet atšventė 15 metų sukaktį.

(Nukelta į 8-tą psl.)

SURASKIM LAIKO KITAM

SLMSGD pirm. Julija Lašaitienė

Kas gali būti tauriau už rankos ištiesimą kitam, svetimam, skausmo prispaustam žmogui. Sutiksime, kad kiekvienas iš mūsų nesam tiek daug atidavę savęs kitiems, kiek iš žmogiškosios pusės pralėtume tai padaryti. Lengva užsisklęsti tik savuose rūpesčiuose ir nematyti šalia esančio ar kito pagalbos reikalaujančio asmens. Juk nenaudinga ant kupros krauti kitų bėdų. Tai tokios mintys mane jaudino pasibaigus Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos ataskaitiniam susirinkimui. Šių moterų, kurių bendrą nuotrauką matote šalia šio straipsnio, atsidavimu ir pasiaukojimu gražinti ir sušildyti kitų gyvenimo akimirkas yra neišpasakyta. Julijos Lašaitienės vadovaujamos moterys savanoriškai dirba net trejose fronto linijose: tvarko Lietuvių namus Engadinėje, lanko ligonius ir padeda bėdos prispirtiems lietuviams gyvenantiems Sydnėje.

- Mūsų tik saujelė belikus, bet visi darbai padaryti, visi planai išpildyti. Puikiai praėjo ir mūsų surengtos šventės: "iešminė", "Lėlių paroda". Visoms moterims nuoširdus ačiū. Šiais metais rengsime "Melbourne Cup" Engadinėje į kurią kviečiame visas ir visas su skrybelėmis – susirinkimą atsidariusi kalbėjo SLMSGD pirmininkė J. Lašaitienė. – Mūsų draugijai reikia ir laukime naujų jėgų papildymo.

Šiais metais anapilin išėjusias žymių SLMSD narių ir pačios draugijos įkūrėjos O. Baužienės atminimas buvo

prisimintas ir pagerbtos tylos minute. Priėmus metinę ataskaitą išdininkė Tamara Vingilienė OAM pristatė finansinę ataskaitą. Onutė Kapočienė savo pranešime pažymėjo, kad šešios ligonių lankytojos per praėjusius metus net 210 kartų vizitavo dvylika ligonių. Toks rūpestis yra labai reikalingas. O. Kapočienė iš savo praktikos yra pastebėjusi, kad aplankant senelius gyvenančius senelių prieglaudose jų priežiūra pagerėja, nes dažnai visas pastabos yra persakomos matronams. "Vienas iš pavyzdžių", - kalbėjo Onutė, "Aš pastebėjau, kad vieno mano lankomo senuko pirštas sutinęs ir pakvietus gydytoją infekcija iš kart buvo blokuota. Seneliai labai džiaugiasi mūsų išvirtu lietuvišku maistu, vertina kūčių plotkeles". Taip pat pagalbos ranka buvo ištiesta į bėdą pakliuvusiai jaunai šeimai neseniai atvykusiais iš Lietuvos ir susilaukusiai sūnelio. Nata Liutikaitė papasakojo, kaip mirus jos lankomam ligoniui ji padėjo giminėms į Lietuvą nusiųsti mirusiojo pelenus už ką Draugija apmokėjo iš savo lėšų. Taip pat N. Liutikas pakvietė visas galinčias prisidėti prie labdaros Lietuvai ir iki spalio mėnesio numegsti rūbelius vaikams nuo vienerių iki 10 metų amžiaus vaikams. Kas negali megzti gal galėtų prisidėti siūlais. Visais dominančiais klausimais prašome skambinti Natai tel.: 02 9747 2382.

Lietuvių Sodybos patikėtinė Martyna Reisgienė pristatė šešias priskirtas sodybos patikėtines: Nijolę Chan, Natą Liutikas, Onutę Kapočienę ir Tamarą Vingilįs OAM, kurios administruoja Sodybos einamuosius reikalus. Sodybos pastatai pamažu sensta užtat remonto darbai dažnėja. Per praėjusius metus patikėtinės surengė 11 posėdžių. Kadangi posėdžius nuo kovo mėnesio veda pačioje sodyboje, tai ir greičiau darbai yra atliekami bei problemos pastebimos. To pavyzdys būtų - seklyčioje nupirkta ir įtaisyta TV antena. M.

Sydnėjaus Lietuvių Moterų Socialinės globos Draugijos narės

Teklei Seliokienei - 95!

*Kaip greitai laikas tuos metus skaičiuoja!
Jis bėga lyg sraunus vanduo, jis nesustoja...*

Šiandien atnešęs mūs tetutei
TEKLEI SELIOKIENEI

Gražiausią Jubilių dovanoja:
Ogi - 90 metų plius penki!

*Tad, būkite pasveikinta, Tetute mūs brangi,
Tegul našta senatvės Jums nebus sunki,
Tegul žingsneliai Jūsų būna dar tvirti.
Mes linkim Jums dar daug gražių dienų,
Šiltų saulutės spindulių, mielių akimirų, gražių sapnų!
Tegul nespaudžia metai Jums pečių.*

Dalia ir Martynas
Linutė, Dainutė, Daliukas ir Martynukas, L. Didžienė

Gerb. p. T. Seliokiene,

Sveikiname gražaus 95-tojo gimtadienio proga.

*Tegul skaidrus saulės patekėjimas
Suteikia Jums jėgų pradėti naują dieną,
Šilta vidurdienio saulutė – šildo ir džiugina,
O saulėlydis duoda palaimingą ramybę nakčiai.*

Rutkauskų šeima
Justinas Varkalis

Gimtadienio proga nuosirdžiai sveikinu

Australijos lietuviu bendruomenės vadovę ponią
Lolitą Kalėdą, linkėdamas visokeriopos sėkmės.
Edmundas Simanaitis

Reisgienė patikėtinų vardu išreiškė nuoširdžią padėką Sodybos seniūnei Olgai Storpirstienei, kuri yra nepamainoma administraciniame darbe. Didelis ačiū buvo tartas Vytautui Vaitkui už patarimus ir techninę pagalbą atliekant remonto darbus. Nuoširdus ačiū sodybetei Isoldai Davis AM už jos taiklų žodį spaudoje apie sodybą. Taip pat dėkota darbščiosioms Danai, Birutei bei jų pagalbininkėms – už Sodybos puošimą, darželių kūrimą bei prižiūrėjimą. "Šiuo metu šios darbščios bitelės "budavoja" sieną iš padangų, kad krantinė už seklyčios negriūtų", - sodybietės gyrė Martina Reisgienė. Šių

pagyrimų pelnytai nusipelnė visi Sodybos gyventojai, nes pernai Sodybos darželiai tapo nugalėtojais sodų konkurse. Apie Sodyboje gyvenančių žmonių nuoširdumą ir dvasinį grožį šiltu žodžiu atsiliepė Jadvyga Dambrauskienė.

Šiltą susirinkimo dvasią praturtino ir moterų sunešti kulinariniai patiekalai bei šypsenos. Padėti kita nėra taip sunku, tik reikia noro, - gurksnojant kavutė kalbėjo moterys. O padėti kitam galima ir malonią žodžių ir šypseniu, ne vien tik materialiai. Juk išreikštas nuoširdumas sugrįš dešimteriopai atgal. Ačiū šaunioms moterims ir tepadeda Jums Dievas toliau darant gerus darbus kitiems.

Lolita Kalėda

(Autorės nuotraukos)

Parama Šeimoms

Tą dieną Kauno savivaldybėje klegėjo vaikai. Suvažiavo tėveliai su trimis, keturiomis ir daugiau savo atžalų susitikti su išėivijos lietuviu, remiančiu gausias lietuvių šeimas. Tas geradaris – Jonas Petras Kedys.

Jo žodžiais tarant, žmonės, kuriems rūpi tautos išlikimas ir jos ateitis, privalo padėti daugiavaikėms šeimoms.

Į renginį atvyko tris, penkis vaikus auginančios šeimos iš Kauno,

(Nukelta į 5-tą psl.)

NAMAI PRAGARAI, BE JŲ NEGERAI

Antanas V. KRAMILIUS

Nuo 1973 metų Sydnėjaus lietuviai didžiavosi savo rūmais. Tai buvo pripažinta, kad yra puošniausi Lietuvių Namai išeivijoje. Jie būtų buvę dvigubai puošnesni ir turtingesni šiandien, jeigu pačioje pradžioje klubų atsiradimo Sydnėje būtų buvęs bendras sutarimas statyti vienus Namus. Šiandien banke sėdėtų keli milijonai ir iš procentų klubas sėdėtų aukštai virš vandens. Tai nepageidaujamas lapas mūsų istorijoje.

Vieton uždarbio buvo išmėtyta tūkstančiai dolerių ieškant vietos tinkamos tuo laiku kalbant "šviesuomenei". Bankstovne jau stovėjo Lietuvių Namai DAINAVA, kurie buvo pastatyti "ūkininkų" ir duobėje. Pagaliau ir Sydnėjaus lietuviai atėjo į protą, visa bėda 15 metų pavėlavę. Tai žiupsnelis iš mano atminties atvykus į Sydnėjų.

Šiandien jau stovi didelė lenta prie mūsų klubo "FOR SALE" (PARDUODAMA).

Kokia priežastis? Pernai metais 54 tūkstančiai nuostolio, šiemet atėjus naujai valdybai su pirmininku Aliu Migum nuostolis sumažėjo iki 16 tūkstančių apvalia suma. Ūkiškai tvarkantis klubas gali išsilaikyti dar kelis metus, ar daugiau, bet reikals pribrendo, kad reikia dairytis aplinkui išefties ateityje.

Kovo 30 d. buvo sušauktas nepaprastas narių susirinkimas ir valdyba buvo įgaliota ieškoti ir iširti galimybes dėl Lietuvių klubo ateities. Pirmas planas parduoti šį klubą statybininkams (Developers), kurie pirktų šį pastatą būtų statybai ir apačioje įrengtų naują Lietuvių klubą, vieton remontavus šitą kainuojantį šimtus tūkstančių.

Antras pasiūlymas parduoti

dabartinį pastatą ir ieškoti naujo pastato Bankstowno rajone.

Rugsėjo 7 dienos metiniame narių susirinkime pirmininkas Alius Migus padarė platų pranešimą. Klubas jau radęs pirkėją už 4.2 milijono dolerių. Iš šios sumos už milijoną dolerių jis įrengtų mums naują klubą Merdith gatvėje arčiau Bankstowno stoties, kur yra statoms daugiaaukščių butų blokas. Apčioje yra tuščia patalpa, kur būtų galima įrengti Lietuvių klubą. susirinkime dalyvavo šimtinė narių ir pritarė šiam projektui.

Pirmininkas Alius Migus pastebėjo, kad kartais ir gali būti problemų su Bankstowno meru (council). Jeigu čia bus negautas leidimas, tąsyk reikėtų keisti planus ir pardavus šį pastatą daugiaaukščių butų statybai apatiniame aukšte įrengti naują Lietuvių klubą senoje vietoje. Problema, kad čia laikinai paralyzuotų lietuvišką veiklą. Pirmame plane būtų paprastas persikėlimas iš dabartinio pastato į kitą.

Naujoje vietoje apatinis aukštas yra žemas ir čia jau nebus įmanoma turėti sceną. Automobiliams pastatyti vieta bus sklepe įvažiavimas "4 metrų pločio rankovė." Lauke kitoje pusėje gatvės yra konsulo automobilių pastatymo vieta (car park) ir RSL klubas. Senoje vietoje priešais yra lenkų klubas. Tai čia niekas nepasikeis.

Linkime darbščiai, rūpestingai klubo valdybai sėkmės šiam sunkiam darbe, kurio be abejonės nemaža dalis narių vargu ar įvertins. su nekantrumu laukiame galutinių pranešimų liečiančių mūsų klubo ateitį.

Parama Šeimoms

(Atkelta iš 4-to psl.)

Ramygalos, Ukmergės, Širvintų, Tauragės, Vilkaviškio, Raseinių, Biržų, Mažeikių, Telšių, Skuodo, Klaipėdos, Jurbarko miestų ir

rajonų. Penkiolikai šeimų buvo įteiktą po 1,5 tūkst. litų.

Zenonas Šiaučius

Autoriaus nuotr. Trys daugiavaikės šeimos: (iš kairės) Basijokų iš Ramygalos – 3 vaikai; Šiudeikių iš Sedos – 5 vaikai; Grigaičių iš Tauragės r. – 4 vaikai.

ANTRASIS PASAULINIS KARAS

Viktoras BALTUTIS

Didžiausia žmonijos nelaimė yra karas, kuriuo metu nukenčia visi kariaujančių šalių žmonės.

Žmonijos istorijoje karai pradėdami dėl daugybės priežasčių: dažniausia dėl teritorijos. Nors karus minėti nėra labai populiariu, bet viena iš priežasčių, dėl ko mes atsiradome čia, Australijoje – yra karas.

Antrasis pasaulinis karas buvo didžiausias žmonijos istorijoje, kuriame buvo įvelta 61 valstybė; apie 80% viso pasaulio žmonijos. Karas užsitęsė beveik 6 metus. Nors ne visos statistikos sutinka, bet žuvo apie 55 milijonai žmonių. Labiausiai nukentėjo SSRS netekdama 18 mil., Kinija 12 mil., Vokietija 4.5 mil. Karo metu, ir po jo, buvo priversti palikti savo kraštą 27 milijonai žmonių, tarp jų, apie 70 tūkst. lietuvių, neskaitant sovietų išvežtų į Sibirą. Viso Lietuva prarado beveik trečdajį savo gyventojų, kas tokiai mažai šaliai yra didžiulis nuostolis.

Po Pirmojo Pasaulinio karo, politikai teigė, kad tai paskutinis visų karų karas. Žmonija pasimokė ir suprato, kad karas neša tik baisumus, kančias ir nelaimes. Deja, istorija parodė, kad klystama. Iki žemėje gyvens žmogus, tolei gyvuos ir karai!

Po Pirmojo Pasaulinio karo Lietuva džiaugėsi nepriklausomybe ir per 20-tį taikaus gyvenimo metų, stengėsi atstatyti Rusijos carų nualintą Lietuvą. Reikia tik prisiminti, kiek, per tokį trumpą laiką, šoktelėjo Lietuvos ūkis, pramonė, švietimas ir kultūra; valstybės pastangomis įsteigtos kooperatinės ūkio ir pramonės įmonės: Lietūkis, Pienocentras, Maistas ir kitos, atgaivino ir atstatė Lietuvos ekonominį gyvenimą. Išdygo naujos mokyklos, gimnazijos, universitetas, institutai ir kt. švietimo židiniai. Spauda pasiekė net ir kaimus. Vis tik dar girdėjosi balsų, kad Lietuva per lėtai vėjasi Europą ir siūlė pasukti laikrodį 50 metų į priekį. Kaip ir visur, ir visada, atsirado ir tokių, kurie nebuvo Lietuvos pažanga patenkinti. Lietuvai teko kovoti ne tik su išorės, bet ir vidaus priešais, kurie kėsinosi į nepriklausomybę.

Jau 1938-taisiais metais Europoje pradėjo niauktis karo debesys. Grėsmė Europoje prasidėjo su Adolfo Hitleriu atėjimu į Vokietijos valdžią. Pirmoji auka – Austrija, po jos Čekoslovakija. Bet čia nesustota. Naciai savo veiksmus išpėtė ir Lietuvoje. Klaipėdos krašte. Lietuva buvo pirmoji Europoje valstybė iškėlusiai naciams bylą. Iki tolei niekas nedrįso naciams priešintis, kad tik nenukentėtų labai trapi tuometinė taika. Už naciams iškeltas bylas Vokietija suvaržė Lietuvos maisto produktų įvežimą. Labiausiai nukentėjo Lietuvos ūkininkai.

Pajutome, kai kurių importo prekių trūkumą; sunku buvo gauti naftos ir geležies produktų. Kilo kalbos apie karą, kuris bus baisus, nes vyks ne tik žemėje, kaip įprasta, bet ir ore ir net po vandeniu. Po Pirmojo pasaulinio karo Versalio taikos sutartyje buvo uždrausta vokiečiams gaminti karinius lėktuvus, tankus, bei povandeninius laivus, bet jie to nepaisė. Prieš pat prasidedant karui, Lietuvoje keitėsi vyriausybės; atsirado kažkoks nepastovumas, nepasitikėjimas ir partijų rietenos. 1938 m. kovo 24 d. atsistatydino J. Tūbelio ministrų kabinetas, tą pačią dieną, kun Vladas Mironas sudarė kitą, bet tais pačiais metais, gruodžio 5-tą atsistatydino. Jam vėl pavesta sudaryti kitą vyriausybę, kuri dirbo tik keletą mėnesių iki 1939 kovo 28 d. Naują vyriausybę sudaryti pakviestas generolas Jonas Šernius, po 8-nių mėnesių ir jis atsisakė, ir paskutinę nepriklausomos Lietuvos vyriausybę sudarė Antanas Merkys, išsilaikęs iki sovietų okupacijos, 1940 metų birželio vidurio.

Klaipėdos kraštą vokiečiai pareikalavo staiga ir netikėtai, nors vokiečių gyvenančių Klaipėdos krašte pretenzijos reikėsi anksčiau. 1939 kovo 23 dieną, tuoj po pietų, brolis grįžo iš Šilutės gimnazijos. Jis pasakojo, kad pamokų metu į jų klasę įėjo du uniformuoti, juodai apsirengę naciai, liepė nutraukti pamoką ir nuleisti gimnazijos kieme plėvasuojančią trispalvę. Vietoje trispalvės pakėlė nacių vėliavą. Visi mokiniai, netrukdomai, ypač tie kurie buvo atvykę iš Didžiosios Lietuvos, galėjo išvažiuoti į namus. Mat, tuo metu turėjome dvi Lietuvos. Mažąją – Klaipėdos kraštą, kurį lietuviai atsiėmė 1923 metais, iš tuomet jį valdančių prancūzų, ir Didžiąją, su laikinąja sostine Kaune. Lietuva stengėsi Klaipėdos kraštą, kiek įmanoma, sulietuvinti. Siuntė geriausius mokytojus, grindė kelius, visose lietuviškose mokyklose nereikėjo mokėti už mokslą. Galime tikrai pasidžiaugti, kad Klaipėdos kraštas per 16 Lietuvos valdymo metų labai sulietuvėjo.

Vokiečiai užėmė Klaipėdos kraštą, leido visiems norintiems iš jo pasitraukti. Ypač žydai skubėjo išvykti. Jie labai bijojo vokiečių, nes Vokietijoje jau buvo prasidėjęs žydų persekiojimas.

1939 metų rudenį susirinkome pradėti naujus mokslo metus. Karas tarp Lenkijos ir Vokietijos buvo ką tik prasidėjęs. Tada buvau penktame pradžios mokyklos skyriuje. Mokytojas mums aiškino ir ramino, kad Lietuva pasiskelbė neutrali ir karan nesivėls. Buvo kalbama, kad lietuviams dabar yra gera proga atsiimti Vilniaus kraštą, kai Lenkijos kariuomenė vokiečių puolama traukėsi: kai kurie lenkų daliniai perėjo Lietuvos sieną ir buvo internuoti. (Bus daugiau)

Iš knygos "PO EUKALIPTAIS"

Alė LIUBINIENĖ

(Tęsinys iš praeito nr.)

MIŠKO KIRTĖJAI, DIPUKAI

- Sekantį kartą kai vaikinai atvažiuos, mes prašysim, kad išmokytų mus važinėti su motociklais, - išgirdau Moniką ruošiant jiems pinkles.

- Kodėl ne? - pilnos entuziazmo visos pritarėm.

Tą šeštadienį mes turėjom laisvą dieną. Kai apie pietus jie atvažiavo ir pasistatė savo motociklus priešais slaugių namus, mes nieko nelaukdamos, tuoj užpuolėm juos lyg varnos su naujais reikalavimais.

Iš pradžių jie kantriai klausėsi mūsų, kartais žvilgtelėdami vienas į kitą, suraukdamis kakta, negalėdami tikėti ką mes iš jų prašėm. Bet kai nenustojom žirzė, Ivan galų gale sutiko.

- Gerai, Jule. Jeigu tau tik tiek tetrūksta būti laimingai, eikše. Aš tave pamokinsiu, - jis subumbėjo.

Mes pašokom ir bėgom paskui jį, palikdamos kitus vaikus stovėti.

- Eikše, Ale. Jeigu nori, aš tau irgi galiu paaiškinti kaip motociklas veikia, - Jacob pasivijo mane.

Ir taip jie mums visoms parodė kaip užvesti ir sustabdyti motorą, duoti daugiau gazo ir kaip vartoti stabdžius.

Aš gavau kaip išmaniau, bet kiekvieną kartą kai mėginu keisti bėgius, jie triukšmingai skundėsi. Jacob, piktai murmedamas, bandė man vėl parodyti kaip juos pakeisti, bet ir tas nepadėjo.

Tą popietę mes kikenom, pykindamos ir erzindamos juos su naujais reikalavimais, o jie sukandę dantis stebėjo mus gadinant jų motociklus.

Atėjus vakarui, mes buvome lyg girtos nuo durnavojimo, galvodamos, kad jau buvome išmokę viską, kaip važinėti motociklu.

- Ale, sėsk greitai užpakalyje manęs. Aš tave taip pavažinėsiu, kaip dar niekada tavo gyvenime nesi važiavusi, - Živilė mane masino, o aš kaip durnelė, taip ir padariau.

- Greit... greit važiuok, - šuktelėjau užšokdama ant motociklo, įrodyti, kad ne bailė. Su pasibaisėjimu, Ivan ir kiti žiūrėjo į mus važinėjant ratu priešais juos, o po to per

ligonines vartus į pakalnę, vos nesuvažinėdamos žmogų. Staiga suklykiau iš baimės.

- Tu višta, - Živilė nusijuokė iš manęs, net nepajutau kaip, mes jau buvom pakeliui į Albury.

Buvo tokia tamsi naktis, kad galėjo man durti į akį ir net tada būčiau nemirktelėjus. Lekiant žemyn nuo staigaus kalno, vėjas švilpė pro mudviejų ausis, kedendamas plaukus.

Pagauta nuotaikos, aš šaukiau "Greičiau, greičiau" tol kol motoras nepradėjo kosėti.

- Kažkas ne taip... sukimės atgal... - mano drašuoletė draugė tik lektą minučių atgal krito į paniką.

- Taip... taip... - ir kai ji pristojo suktis, motoras galutinai užgėso.

Apsidairiau aplinkui. Visur buvo tamsu. Staiga tankus miško krūmai abiejose pusėse kelio pradėjo bauginti mane. Pasijaučiau pavojuje, nežiūrint, kad aš tuo keliu jau buvau važiavus dienos šviesoje, bet tada viskas atrodė kitaip. Naktį net ir miško kvapas buvo dusinantis. Pasigirdo negirdėti balsai krūmuose.

- Živilė? Ar tu girdėjai? Kažkas ten verkia, - išsigandus, pašnibždėjau savo draugei.

- Nebūk kvaila, Ale. Nustok įsivaizdavas ko ten nėra.

- Bet tikrai ten kažkas yra, - aš verkšlenau toliau.

- Užteks tau žliumbti. Tu geriau pradėk rūpintis kaip grįžti namo, - bet kada vėl lapai sušlamėjo tarp krūmų šakų, pasirodė dvi mažos švieselės prieš mus iš patamsio. Abi sustingom iš baimės.

- O kas dabar kvailioja? Juk ten tik kengūra, - atsipeikėjus, pasijuokiau iš savo draugės.

Grįžusios atgal į protą, bandėm viską ką buvom išmokę, užvesti motociklą, bet niekas nepadėjo.

- Tie bernai užtaisė mums pokštą. Tikriausia kažką padarė tam motociklui, kad negalėtume jo užvesti. Nestebėtiņa, kad jis mūsų neklauso, - Živilė siuto, šluostydama prakaitą nuo savo kaktos.

- O gal jie norėjo mus pagąsdinti? - aš irgi su ja kartu burnojau ant vaikinų.

- Tylėk, Ale. Kaip toli esame dabar nuo Beechworth? - žiūrėdama į statų kalną, Živilė išbarė mane, lyg tas būtų buvę tik mano, o ne jos, kaltė.

Pakalbėkime apie sveikatą...

Daktaro Jono ADOMAVIČIAUS sveikatingumo mokykla

Mėlynės – akims šviesos teikėjos

Suvalgydami kasdien po puodelį mėlynių apsaugosime akis nuo sunykimo. Jose yra daug daugiau antioksidantų, negu tokia pat kiekyje bet kokių kitų vaisių ar daržovių. Jose dvi veiklios

medžiagos (antocianinas ir flavonoidas) naikina nuodus – laisvuosius radikalus, kurie sukelia vėžį ir širdies ligą. Mėlynėse antocianinai gerina smegenų veiklą. Su žiurkėmis atlikti tyrimai rodo, kad, šeriant jas mėlynių sultimis, senų žiurkių smegenys atjaunėjo.

Be to, mėlynės, kaip ir bruknės, gydo šlapimno takų uždegimus – saugo, kad šlapimo pūslės sienelėje neįsiveistų bakterijos (E.coli).

Naudinga žinoti

*Žalioji arbata dėl gydomųjų savybių Japonijoje vadinama arbatų karaliene. Atlikę tyrimus mokslininkai pastebėjo, kad per dieną išgeriant bent po vieną žaliosios arbatos puodelį sumažėja tikimybė susirgti plaučių, skrandžio, stemplės ar odos vėžiu.

*Žaliojoje arbatoje yra daug fluorido, saugančio dantis nuo ėduonies.

*Žalioji arbata saugo odą nuo žalingo saulės poveikio. Kai kurios kosmetikos kompanijos naudoja žaliąją arbatą apsauginėms priemonėms nuo saulės gaminti.

*Dviejuose žaliosios arbatos puodeliuose vitamino C yra tiek, kiek vienoje stiklinėje apelsino sulčių.

*Mokslininkų teigimu, žalioji arbata saugo nuo insulto.

*Lotoso arbata ramina nervų sistemą ir gydo nuo nemigos.

*Jonazolių arbata pasižymi raminamuoju poveikiu. Ši arbata padeda gydyti nedidelę depresiją ir palengvina menopauzės simptomus.

*Ramunėlių arbata ramina nervų sistemą, gydo nemigą, be to, panaikina nemalonų burnos kvapą.

*Raudonoji arbata padeda nuo vidurių pūtimo bei dieglių pilvo srityje. Ji žadina apetitą ir gerina virškinimą.

*Vanilės arbata išblaško melancholiją.

*Rozmarino arbata mažina migrenos skausmus, gerina kraujo apytaką.

- Mažiausiai penkios mylios, spėliojau.

- Tai nežiopsokime ir pradėkime stumti motociklą atgal namo.

Suprakaitavusios ir pykdamos viena ant kitos, tempėm jį į kalną, iki pamatėme priešais mus artėjant šviesas. Tai buvo Jacob ir Ivan.

- Durnos varnos... - pribėgdamas prie savo motociklo, Ivan įsiutęs keikė mus.

- Nustok rėkavęs... Kaip tu drįsti taip mus vadinti, - Živilė piktai atšovė jam.

- Jus merginos neturite net žalio supratimo kaip sunkiai ir ilgai aš dirbau, kol susitaučiau šiam motociklui, - normaliai ramus, Ivan dar vis siuto ant mūsų, apžiūrėdamas savo taip brangų žaislą.

- Iš kur mes galėjome žinoti, kad šitaip atsitiks?

- Užsičiaupk, Ale, ir geriau padėk man stumti jį.

Užsirūstinus ant jo, aš sekiau iš paskos, vykdydama jo įsakymus. Išvargus ir suprakaitavus, spėliojau ką Jeremy man pasakys, kai sužinos apie šitą nuotykį, nes buvau tikra, kad jis bus išpūstas kaip balionas ir paleistas į miestelį dar prieš pusryčius.

Pagalvojau apie savo mamą. Ačiū Dievui, kad ji gyvena toli nuo manęs Somers, nors jai nereikės gėdytis už mane.

(Bus daugiau)

Ale su draugėmis Beechworth

PRANEŠIMAS

Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija "Talka"

2003 spalio mėn. 11d.
šeštadienį, 1.00 val.
Lietuvių Namuose
44 Errol Street,
North Melbourne
šaukia:

METINI
SUSIRINKIMĄ

DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Balsavimo komisijos sudarymas
3. 2002 metinio susirinkimo protokolas
4. Pranešimai:
Veiklos Atskaitomybės Statutinis Auditorių
5. Pranešimų diskusijos ir tvirtinimas
6. Valdybos rinkimai (renkami 2 nariai)
7. Auditorių patvirtinimas
8. Valdybos atlyginimo nustatymas
9. Pelno paskirstymas
10. Sumanymai ir pasiūlymai
11. Susirinkimo uždarymas

Metines apyskaitas galima gauti visose Talkos įstaigose ir susirinkime.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Šv. Mišios paaukotos

Už a.a. Alfonsą Karašauską (laid.), paaukoko T. Jurgelaitienė, M. Sodaitienė, P. Mažylis, D. Zonius, E. Szentimrey, Rutkauskų šeima, J. Varkalis, Didžiū šeima, Z. Augaitis, E. Šeduikienė.

Už a.a. Oną Beržanskienę, aukoko D. Lynikienė, G. Baltutytė, Z. Pranckūnienė, R. Čelna, S.

Rašutis, L. Tigani.

Už a.a. Vidą Vaitiekūniene, paaukoko S. Oetterli, A.O. Sakalauskai.

Už a.a. Bruną Kovalauską ir visą jo giminę, užprašė T. Molinskas.

Už Marytę Jankevičiūtę, meldžiant Dievo palaimos ir sveikatos, paaukoko A.J. Jankevičiai.

Kun. A.Šimkus

Gyvojo Rožančiaus Brolija

spalio mėnesį meldžiasi, kad šv. Rožančiaus kalbėjimas būtų gyvas mūsų lietuvių tarpe.

Spalio 4 d. šeštadienį, 1 val. po pietų Lietuvių Namuose, bus aukojamos šv. Mišios, už Gyvojo Rožančiaus Brolijos narę, Petronėlę Šiuškiene.

Spalio mėn. 25 d. Lietuvių Klube įvyks Gyvojo Rožančiaus Būrelio Metinis susirinkimas, 2 val. p.p. Bus šv. Mišios, po to susirinkimas ir suneštinė kavutė. Kviečiame visus!

Valdyba

Per A. Karašausko laidotuves vietoje gėlių

Šaulių Sąjungai Lietuvoje aukoko: \$20 J. Šneideris, po \$10 B. Kymantienė, D. Dižienė, J.M. Vaitkus, V. Gabrilaitis, V.E. Savickas, A. Miškinis, \$6 F. Šukys,

po \$5 P. Mažylis, Z. Augaitis, D. Zonius, V. Turkauskienė, G. Žvinakis, A. Stupuras.

Šaulių kuopos valdyba nuoširdžiai dėkoja aukotojams.

PRANEŠIMAS

Gerb. Melbourne ir apylinkių lietuviai, norime pranešti, kad artėja Kalėdojimo laikas. Į Melbourne atvykęs naujas kunigas iš Lietuvos Algirdas Šimkus mielai aplankys kiekvieną norintį.

Prašome susitarti dėl apsilankymo laiko paskambinant parapijos tarybos narei Rūtai Skeivienei telef. 9857-8211.

Kalėdojimas numatomas spalio, lapkričio, gruodžio mėn., tačiau galite kunigą pasikviesti ir anksčiau.

Kviečiame visų šia proga arčiau susipažinti su mielu kunigu. Prašomė šia žinia pasidalinti su artimaisiais, kaimynais ir draugais, kurie galbūt nebus pastebėję mūsų pranešimo.

Melbourno Parapijos Taryba

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne Pranešimas

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne maloniai visus kviečia pažiūrėti Algio Karazijos gamintą vaizdajuostę

"AUSTRALIJOS LIETUVIAI PASIRODO LIETUVAI", kuri bus rodoma sekmadienį, spalio 12-tą dieną, 1.30 val. p.p. Lietuvių Klubo teatro salėje. Po to kviečiame pasivašinti kavutė su pyragais. Įėjimas nemokamai.

Valdyba

Pranešimas

Melburno Pensininkų Sąjungos nariams. Sekantis susirinkimas įvyks spalio mėn. 14 d., 11 val. Jau galima užsirašyti Kalėdinės šventės vaišėms, kurios bus gruodžio 9 d.

Valdyba

PADĖKA

Šiaulių specialiojo ugdymo centro "Ringuva" bendruomenė ir jame gyvenantys našlaičiai dėkoja p. Teresei Jurgelaitienei už \$60 auką ir rėmėjams, ši auka skirta a.a. Donato Juchnevičiaus atminimui.

Salvinija Žukienė,
Direktorius pavaduotoja ugdymui
l.e. direktoriaus pareigas

Gyvenimas žadėjo tiek daug, bet lemties buvo skirta kitaip...

Brangiam pirmųjų dienų Australijos bičiuliui,

Alfonsui KARAŠAUSKUI

mirus, jo seserį Janiną Daniulienę ir visą jos šeimą, kitus gimines ir artimuosius užjaučia ir kartu liūdi

Elena Šeduikienė ir artimieji

Australijos Lietuvių Fondui aukoko:

a.a. Vidai Vaitiekūnienei vietoje gėlių po \$20 B. Prašmutaitė (\$515), J. Balčiūnas (\$3240).

Valdybos vardu dėkoju už aukas.

Audrius Balbata
ALF išdininkas

A. † A. Vandai Lidijai Grufienei

1913.09.29-2003.08.29

Kiekvieno žmogaus gyvenimo kelias į amžinybę yra pagrįstas atsiradimu šiame pasaulyje. Pradžia yra suni ir reikalinga motinos meilės ir tik per daugelį metų tampame savarankiški gyvenimui.

Kartais su žmonėmis išgyveni pusšimtį metų ir nieko nesužinai apie jų praeities pėdsakus.

Rugpjūčio 29 d. "Multiculture Aged Care" slaugos namuose užmigo amžinam poilsiui Vanda Lidija Grufas.

Vanda Lidija Schiller gimė prieš Lietuvai atgaunant laisvę 1913 m. rugsėjo 29 d. Vilkaviškio apskrityje, tėvai ūkininkai Johanna ir Ludvig Schiller.

Vanda džiaugėsi užaugusi Nepriklausomoje Lietuvoje, turėjo nepaprastų gabumų šešioms kalboms.

1940 m. rugpjūčio 10 d. ištekojo, už Boriso Grufo, Kaune. Prasidėjus antram pasauliniui karui, pasitraukė į Vakarų.

Emigravo į Australiją 1950 m. Vanda su vyru ir dviem sūnais pasiekė Bathurst stovyklą. Vanda buvo darbšti ir gera šeiminkė,

būdamą stovykloje dirbo skalbykloje ir prižiūrėjo vaikus, o vyras atliko sutartį ir sugebėjo surasti gyvenvietę Geelonge, kur vėliau visa šeima persikėlė nuolatiniame apsigyvenimui. Atidarė savo krautuvę šiaurės Geelonge, kur šiuo laiku apsigyveno daug lietuvių. Abu Grufai buvo nuoširdūs ir malonūs biznieriiai ir dirbo iki pensijos.

Paskutinius 5 metus Vanda su vyru Borisu gražiai apsigyveno "Multicultural Aged Care" slaugos namuose, kuriame netrūko ir lietuvių.

Vanda buvo gera virėja, mėgo siuvinėti, megsti, labai mylėjo savo šeimą ir anūkus, kuriems daug papasakodavo apie tėviškę-Lietuvą.

Laidotuvių apeigos įvyko Liuteronų bažnyčioje rugsėjo 4 d., čia kunigas pabrėžė Grufų ilgą bendradarbiavimą su parapija. Šermenys vyko "Multicultural Aged Care" slaugos namų valgykloje.

Miela Vanda, lai plačios erdvės tau būna atviros nukristi į tėviškės ūkį Vilkaviškyje.

O tavo mylimam vyrui Borisui, sūnams Horst ir Udo, marčioms ir anūkams gili užuojauta. Juozas Gailius

Atsisveikinome su A. † A. Juliu Každailiu

talkininkaujant. Kun. A. Šimkui sukalbėjus maldą ir atlikus susikaupimo minutę prie a.a. Juliaus portreto.

Julius Každailis, pasiturinčio ūkininko sūnus, gimė 1908 m. vasario 16 d. Tėvas Antanas ir motina Ieva Kontenaitė prižiūrėjo 45 ha ūkį Alsėdžių valsčiuje, Krapštikių kaime, Telšių apskr. Šeimoje augo 4 seserys ir 6 sūnus.

Julius buvo gabus mokinys ir norėjo tęsti mokslą, bet tėvui reikėjo pagelbininko ūkyje ir Julius liko ūkininkauti. Rusams okupavus Lietuvą, pateko į "buožių" sąrašą ir dalis šeimos buvo išvežti į Sibirą. Antrą kartą rusams artėjant Lietuvą su broliu Juozu atsidūrė Vokietijoje Bavarijoje prie Muencheno. Traukštene dirbo sandėlio vedėjo pareigose. Į Australiją atplaukė laivu "Protea" iš Italijos. Kurį laiką padirbęs Bonėgilos stovykloje, pradėjo sutartį Bo-Bo-Case Timber Co. Baigęs sutartį apsigyveno Geelonge, kur dirbo žemės ūkio mašinų fabrike "International", o vėliau Fordo mašinų fabrike išdirbo iki pensijos.

Būdamas 51 metų sugalvojo vesti Juliją Oną Raibužienę-Tamošauskaitę.

Atšventę vedybų 25m. sidabrinį jubiliejų, žmonelė paliko Julijų. Sulaukęs 77 metų ir dar palikus vienam, viską turėjo persitvarkyti artėjančiai senatvei. Dar išgyveno 19 metų ir džiaugėsi savo sodu gėlėmis ir išsipirktu nameliu. Julius sulaukė Nepriklausomos Lietuvos ir buvo labai patenkintas turistais iš Lietuvos, kada pas Julijų apsigyveno v. ir I. Federavičiai su dukrele Greta. Julijų vadino *Dėdukas Australijoje*.

Julius buvo nuoširdus lietuviškų organizacijų rėmėjas, statė ir rėmė Lietuvių Namų statybą, bei jų padidinimą, lankė minėjimus ir prenunderavo "Tėviškės Aidus" laikraštį iki mirties. A.† A. Julius ir po savo mirties prisiminė: *Aust.Liet. Fondą, Mūsų Pastogę, T. Aidus* ir kunigėlį.

Mielas Juliau, atėjo laikas užversti tavo gyvenimo lapą, tikrai buvai dosnus, stiprus žemaitis. Gyvenai pagal Dievo nurodytą tvarką, lai būna tau lengva Australijos žemėlė ir Viešpaties karalystė. Juozas Gailius

MINDAUGO SUKAKTUVĖS

Algimantas TAŠKŪNAS
(Tešynys iš nr.18)

Profesorius Pipes minėjo, kaip de-nacifikuota Vokietija greitai atsistojo ant kojų; ir kaip išlaisvinta Čekoslovakija atsigavo, kai uždraudė buvusiems komunistams toliau dirbti atsakominguose tarnybose. Pipes ragino buvusius Sovietų satelitus – tad ir Lietuvą – pasekti čekų pavyzdžiu ir atsikratyti (jo žodžiais) “kriminalinių komunizmo liekanų”. (*Lithuanian Papers*, Vol.12-1998, 9-12 psl.)

Richard Pipes straipsnis buvo išspausdintas *Lithuanian Papers* žurnale prieš penkerius metus (1998 m.). Už šito žinovo patarimus amerikoniai paprastai moka tūkstantį dolerių į valandą. Su lietuviais jis škart pasidalino savo mintimis nemokamai. Liko tik pasinaudoti jo išmintim.

Deja, Lietuvos valdžia nekreipė dėmesio ir nieko nepadarė. **Kodėl? Iš tiesų, kieno rankose yra Lietuva?**

Šis opus klausimas liečia ir mus, Tėvynę mylinčius pabėgėlius nuo komunizmo. Jeigu mes branginame Mindaugo palikimą – tikrai laisvą ir suvienytą Lietuvą, – tai mes turime reikalauti, kad – nors ir su pavėlavimu – Lietuva atsikratytų visų komunizmo liekanų.

Lietuvių vardas

Gaila, bet šiandien mūsų vardas Australijoje yra suteptas. Kiek kartų mes buvome viešai apšaukti naciais ir žydų šaudytojais... O dažnai kartojamas purvas pamažu prilimpa.

Nepamirškime, kad pasaulyje be sustojimo vyksta **žodžių karas**. Jis vyksta jau daugelį metų ir jis tiesioginiai kenkia ir mums. Lig šiol mes, lietuviai, mažai gynėmės. Gi, apsigyvenę Australijoje, mes net nepastebėjome, kaip lietuvių vardas apsinėšė purvais.

Mūsų priešai kasė ir iškasė mums duobę: jie australų visuomenėje plačiai paskleidė gandą, kad lietuviai bendradarbiavo su naciais, šaudė žydus ir tada pasislėpė Australijoje, kad nepatektų į teismą. Šitas šmeižtas apnuodijo net kai kuriuos mūsų vaikus ir vaikų vaikus.

Pasaulio žiniasklaida dabar retai prisimena Lietuvą. Bet kai prisimena, tai dažniausiai neigiamai. Štai, keletas ištraukų iš Australijos ir Anglijos spaudos:

“Lietuvė sudegino savo vaiką...Kauno mafija gabena moteris prostitutacijai į Angliją...Automobilių vagys iš Lietuvos primušė senuką Vokietijoje...Organizuota lietuvių gauja siaučia Ispanijoje. Jie šantažuoja lietuvius, nelegaliai atvykusius į Ispaniją ieškoti darbo...Australijos policija suėmė lietuvių plėšiką Vytautą V. ir jo sėbrus iš Lietuvos Rolandą K ir Zaną K...

ir taip toliau.”

Iš tokių lietuviškų pamazgų svetimtaučiu susidaro neigiamas ir liūdnas įspūdis apie lietuvius. Gi apie teigiamus ir svarbius Lietuvos reikalus pasaulis tyli.

Pavyzdžiui: 2000 metų birželio mėnesį Vilniuje įvyko tarptautinė konferencija aptarti komunizmo nusikaltimams. Liudininkai iš 22 tautų atvežė kalnus kaltės įrodymų, pagrįstų autentiškais dokumentais. Konferencijoje dalyvavęs žinomas lietuvis iš Amerikos, Vilius Bražėnas paruošė pranešimus užsienio spaudai, bet jo straipsniams rado vietos tik vienas žurnalas, *The New American*, rugpjūčio 14-os laidoje. Visa likusi JAV spauda ir TV tylėjo. Tylėjo ir Australijos žiniasklaida. (*Tremtinys*, Nr. 4 (434), 2001 m. sausio 25 d. 1 psl.)

Tarp kitko: čia minimas Vilius Bražėnas nėra eilinė asmenybė. Inžinierius, feljetonistas, dainininkas ir vienas iš aktyviausių Lietuvos Laisvės Bylos kėlėjų išeivijoje. Šešių knygų ir šimtų straipsnių autorius. Sukūręs daug mėgiamų dainų skautams. Ir skaitęs virš tūkstančio populiarių paskaitų amerikiečiams apie komunizmo grėsmę. Šito tauraus lietuvi, **Viliaus Bražėno, pavardės nėra Atgimusios Lietuvos iškiliausiam žinyne, VLE (= Visuotinėje Lietuvos Enciklopedijoje)**. Kas Bražėno pavardę išbraukė? Ir kas per enciklopedijas plauna jaunosios lietuvių kartos smegenis?

Tuo tarpu didieji pasaulio laikraščiai ir televizija kiekvieną savaitę mums primena, kad šeši milijonai žydų žuvo per holokostą. Ir kartais prideda: ne vieni vokiečiai juos šaudė, jiems talkininkavo ir lietuviai.

Kaip Juozas Kojelis išsireiškė: “Apie lietuvių tautos tylųjį heroizmą pasaulis nedaug žino. Bet šmeižtai plinta”. Dar blogiau: mus purvais drabsto ne tik svetimieji, bet ir savieji.

Štai, dar vienas pavyzdys: 2000 metų kovo vienuoliktos proga, taigi, švenčiant Leituos nepriklausomybės pirmą dešimtmetį, didysis Chicago Tribune dienraštis atspausdino ilgą straipsnį apie Lietuvą. Kas to straipsnio autorius? Ne kas kitas, kaip buvęs kagebistas ir sovietų *Novosty* korespondentas prie Jungtinių Tautų, Vilius Kavaliauskas. Šalia kai kurių teigiamų dalykų, Kavaliauskas paskelbė, kad į miškus išėję lietuviai kovotojai prieš sovietus buvo “susitėpę žydų krauju”.

O kaip mes ginamės nuo tokių puolimų, nuo baisių šmeižtų? Mes nesiginam. Mes bandome nusigręžti, paslėpti galvas smėlyje – tarsi mes tikrai būtumėm nusikalte. O gal mes naiviai galvojame, kad šmeižtai, kaip kokia smarvė, išsisklaidys ir mums nebekenks.

Iš tiesų, kodėl mes tylime, kodėl nepasakome tiesos? Juk žmogūdzijų yra kiekvienoje

LPKTS IX suvažiavimas

(Atkelta iš 3-čio psl.)

- Noriu padėkoti jums už pasiaukojimą ir ryžtą, tą kovos dvasią, kuri padėjo suburti mūsų tautą, padėjo suvienyti Sąjūdį. Tai jūs priartinote pagrindinį Lietuvos tikslą – nepriklausomybę. Jūsų sukaupta kovinė dvasia, identitetas, gyvenimo patirties bus reikalingi mums visiems vieningoje Europoje bei euroatlantinėse struktūrose.

Kino filmo “Vienui vieni” režisierius J. Vaitkus kalbėjo kūrybinės grupės vardu. Jis patikino, jog tikroji filmo premjera turėtų įvykti Vilniuje spalio pradžioje, o vėliau kūrėjai lydės savo filmą po Lietuvą.

J. Vaitkus atskleidė savo planus – jis sumanęs kurti filmą apie generolą P. Plechavičių, 1941–ųjų birželio sukilimą, apie vadinamuosius “garažo” įvykius ir Vytautą Didįjį.

Kalbėdamas apie kūrybinius planus J. Vaitkus sakė: - norėčiau iš šios tribūnos kreiptis į Krašto apsaugos, Švietimo ir mokslo ministerijų vadovus, Vyriausybę, kad ateityje iš biudžeto būtų skirta lėšų filmų istorine tematika kūrimui. Ne kartą kreipėmės, bet prašymai guli valdininkų stalčiuose. Jei jums pavyktų tai padaryti, tai būtų politinė parama.

Jis taip pat sveikino ketinimus jungtis: -Dviejų dešiniųjų partijų jungimasis – svarbus įvykis. Jūs tai darote suvokę vidinį prekių ir supratę, kad užtenka klausytis vien gražių

žodžių.

Publicistas V. Bražėnas, ilgą laiką gyvenęs JAV, taikliai apibūdino LPKTS veiklą: -Jūs švenčiate ne 15 metų veiklos penkiasdešimties metų. Nuo tada, kai buvote sukisti į kalėjimus ir ešelonus. Jūsų Sąjunga yra tvirčiausia, nes kiekvienas iškentėte tai, ko kartais neįmanoma buvo iškęsti.

Aštrios diskusijos vyko dėl LPKTS ir TS susitarimo projekto. Prieš pasisakė B. Gajauskas ir V. Kaziulionis, kuris perskaitė Varėnos skyriaus pareiškimą, raginantį “padirbėti susivienijant savo viduje.”

Argumentai už ketinimą jungtis buvo svaresni. Vilkaviškio skyriaus pirmininkė D. Karkienė tikino, kad “kartu eidami mes būsim stipresni. Kairiesiems smagu, kai tarp mūsų kyla nesusipratimų.”

Marijampolės skyriaus pirmininkas V. Raibikis: -Jei susijungsim, tai kituose Seimo rinkimuose laimėsime daugiau mandatų ir galėsime Lietuvą padaryti teisingesnė.

Suvažiavime dalyvavusi Seimo narė, TS pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Juknevičienė sakė: - Šio sprendimo reikėjo ne tik jums, bet ir Lietuvai. Man patiko jūsų diskusijos. Tai buvo atviros laisvų žmonių diskusijos.

Parengė Aušra Šuopytė, Jūratė Marcinkevičienė

Poema knygelėje pavadinta Lapteviečiai

ir sudėta Lietuvos tremtinių, ištremtų prie Laptev Jūros, tarp jų Dalia Grinkevičiūtė, autorė Lietuvos prieš Laptevu Jūros

Yra žmogus – yra ir jo problemos. Nebus žmogaus – problemos visos žus.

Kai giltinė, ant daigio atsirėmus, Atkū dantų geltonos klavišus.

Nebus tautos – nebus jokios problemos:

Kalbos, tikybos, rašto ir minties. Beliks žemėlapių senųjų rėmuos Išblukęs vardas kritusios genties.

O, mažos tautos, didžios mažos tautos!

Belaisvės savo žemės ir garbės... Galingų ordų akmeninis srautas Per Jūsų kaulus skradžiai nudardės.

Ir žus tarpusavyje nepasidaliję Vandens ir oro, kosmoso tamsos. Visur patyrę – niekur neprigiję, Nepalytėtos gėrio ir tiesos

Vytautas Cinauskas

Lietuvos. O piktai lietuviais – mūsų Lietuvėlė yra puolama nuolatos. Šmeižtai nesiliauja: “Žydų šaudytojų tauta... Nacių sėbrai... Esesininkai...

(Bus daugiau)